

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-751 71 IR 92 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Įstatymo projekto tikslas - padidinti ribą, kurią viršijus atsiranda prievolė registruotis PVM mokėtoju nuo 45 000 iki 55 000 eurų.

45 000 eurų riba PVM mokėtojams įsigaliojo 2011 m. Pastebima, kad nuo 2011 m. iki 2020 m. infliacija Lietuvoje sudarė 14,2%. Naujausiais duomenimis, metinė infliacija 2022 m. sausį, palyginti su 2021 m. sausio mėn. sudarė 12,4%. Sparčiai kylant prekių ir paslaugų kainoms šalyje, reikalinga atnaujinti mokestinę bazę, siekiant tolimesnės smulkiojo verslo plėtos.

2020 m. birželio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė paprašė Europos Komisijos leidimo nuo 2021 m. sausio 1 d. taikyti priemonę, kuria nukrypstama nuo PVM direktyvos 2006/112/EB 287 straipsnio ir kuria Lietuvai leidžiama nuo PVM atleisti apmokestinamuosius asmenis, kurių metinė apyvarta neviršija 55 000 eurų.

Pasak Europos Komisijos, 55 000 eurų metinės apyvartos riba, taikoma norint užsiregistruoti PVM mokėtoju, būtų naudinga mažosioms įmonėms, ypač smulkųjį verslą vykdančioms fiziniams asmenims, ūkininkams, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, taip pat asmenims, kurie verčiasi paslaugų, už kurias atskaitomos sąlyginai nedidelės PVM sumos, teikimu galutiniams vartotojams, t. y. galimybė nesiregistruoti PVM mokėtojais iki 55 000 eurų metinės apyvartos ribos tokiems asmenims žymiai sumažina administracinę ir mokestinę naštą. Ši priemonė taip pat padėtų nuo COVID-19 pandemijos nukentėjusioms mažosioms įmonėms. Remiantis minėtais argumentais, 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Komisija pateikė atsakymą, kuriame išdėstyta, jog nukrypstant nuo Direktyvos 2006/112/EB 287 straipsnio 11 punkto, Lietuvai leidžiama nuo PVM atleisti apmokestinamuosius asmenis, kurių metinė apyvarta neviršija 55 000 EUR.

Panašias nuo direktyvos nukrypti leidžiančias nuostatas, kuriomis nuo PVM mokesčio atleidžiami apmokestinamieji asmenys, kurių metinė apyvarta neviršija tam tikros ribos, kaip numatyta PVM direktyvos 285 ir 287 straipsniuose, Europos Komisija leido taikyti ir kitoms valstybėms narėms. Nyderlandams leista taikyti 25 000 eurų ribą, Italijai – 30 000 eurų ribą, Liuksemburgui – 35 000 eurų ribą, Latvijai, Lenkijai ir Estijai – 40 000 eurų ribą, Kroatijai – 45 000 eurų ribą, Maltai – 20 000 eurų ribą, Vengrijai – 48 000 eurų ribą, Slovėnijai – 50 000 eurų ribą, o Rumunijai – 88 500 eurų ribą.

Įvertinę COVID-19 pandemijos ekonominius padarinius šalies verslams, prašymą didinti ribą, nuo kurios tampama PVM mokėtoju išreiškė ir Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo taryba.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius – Lietuvos Respublikos Seimo narys Andrius Bagdonas.

3. Dabartinis teisinis įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Šiuo metu galiojančioje Lietuvos Respublikos Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo redakcijoje įtvirtinta, jog Lietuvos Respublikos apmokestinamasis asmuo privalo teikti prašymą įregistruoti jį PVM mokėtoju, jeigu bendra atlygio už vykdančią ekonominę veiklą šalies teritorijoje pateiktas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma per metus (paskutinius 12 mėnesių) neviršijo 45 000 eurų. PVM turi būti pradėtas skaičiuoti nuo to mėnesio, kurį minėta riba buvo viršyta. Už pateiktas prekes ir suteiktas paslaugas, už kurias atlygis neviršijo nurodytosios 45 000 eurų sumos, PVM neskaiciuojamas.

4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projekte siūloma nustatyti 55 000 eurų Lietuvoje taikomą metinės apyvartos ribą, nuo kurios privaloma registruotis PVM mokėtoju ir mokėti mokestį. Toks sprendimas sumažintų mokestinę

naštą smulkiajam verslui ir padėtų sklandžiau atsigauti po COVID-19 pandemijos sukeltų sunkumų.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo priėmimas turės teigiamą įtaką smulkaus verslo plėtrai sumažinant administracinę naštą.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, galiojantys teisės aktai, kuriuos būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą įstatymo projektą

Priėmus teikiamą įstatymo projektą, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos turės pakeisti Pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų įregistravimo į Pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų registrą / išregistravimo iš Pridėtinės vertės mokesčių registro taisykles.

10. Įstatymo projekto atitiktis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimams ir bendrinės lietuvių kalbos normoms, sąvokų ir terminų įvertinimas

Įstatymų projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų, ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymų projektai atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai

Priėmus teikiamą projektą, Valstybinė mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos turės pakeisti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. birželio 26 d. įsakymo Nr. 178 „Dėl Pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų įregistravimo į Pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų registrą / išregistravimo iš Pridėtinės vertės mokesčių registro taisyklių“ 2014 m. lapkričio 20 d. Nr. VA-143 redakciją.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas

Remiantis Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateiktais skaičiavimais, padidinus PVM mokėtojų ribą nuo 45 000 eurų iki 55 000 eurų PVM pajamų įplaukos į valstybės biudžetą per metus sumažėtų apie 6 mln. eurų.

14 Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: „*pridėtinės vertės mokestis*“, „*PVM mokėtojas*“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia

Seimo narys

Andrius Bagdonas